

IV. ULUSAL TIBBİ CİHAZLAR İMALAT SANAYİ KONGRESİ VE SERGİSİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına Samsun Şube sekreteryalığında düzenlenen IV. Ulusal Tıbbi Cihazlar İmalat Sanayi Kongresi ve Sergisi, dünyanın üçüncü cerrahi el aletleri üretim üssü olan Samsun'da 23- 24 Eylül 2011 tarihinde gerçekleştirildi.

İki gün süren kongrede “Tıbbi Cihaz Sektörünün Sorunları ve Çözüm Önerileri” konulu bir panel, “Ülkemizde ve Dünyada Kümelenme”, “Tıbbi Cihaz Sektöründe Kümelenme Politikaları”, “Tıbbi Cihaz Sektöründe Devlet Destekleri ve TITUBB” ve tıbbi teknolojiler üzerine altı oturum ile “Medikal Gaz Tesisi ve Uygulamaları”, “Sağlık Sektöründe Tıbbi Cihazların Kalibrasyonu ve Doğrulama Uygulamaları”, “Cerrahi El Aletlerinin Bakımı ve Sterilizasyonu” ve “Tıbbi Cihazlarda Piyasa Gözetimi ve Denetimi” konulu dört teknik eğitim oturumu düzenlendi.

Kongre, aralarında Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı, Sağlık Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kamu İhale Kurumu, Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA), TÜBİTAK Ulusal Metroloji Enstitüsü, TSE, GATA, KOSGEB Samsun Hizmet Merkezi Müdürlüğü, Samsun Valiliği, Samsun İl Özel İdaresi, Samsun Sanayi Ticaret İl Müdürlüğü, Canik Belediyesi, Samsun Ticaret ve Sanayi Odası, Samsun Tabip Odası,

Samsun Veteriner Hekimler Odası, Akdeniz Üniversitesi, Bozok Üniversitesi, Doğu Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi Biyomedikal ve Klinik Mühendisliği Birimi, İzmir İleri Teknoloji Enstitüsü, Hitit Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Trakya Üniversitesi, Türkiye Sağlık Endüstrisi İşverenler Sendikası (SEİS), Biyomedikal ve Klinik Mühendisliği Derneği, Samsun Medikal Sanayi Kümelenme Derneği (MEDİKÜM), Sağlık Kenti Samsun Derneği, Türk Cerrahi Derneği, Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakfı (TOSYÖV), Tüm Tıbbi Cihaz Üretici ve Tedarikçi Dernekleri Federasyonu (TÜMDEF), Tüketici Dernekleri Federasyonu (TÜDEF), Medikal Teknik dergisi, Medikal Plus dergisi, Sağlık dergisi, Hastane dergisi, Doktor dergisinin yer

aldığı 46 kurum, kuruluş, üniversite, vakıf, birlik, dernek, sendika ve sektörel yayın tarafından desteklendi.

Samsun Canik Kültür Merkezi'nde düzenlenen kongrenin açılış konuşmaları MMO Samsun Şube Yönetim Kurulu Başkanı Kadir Gürkan, MMO Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar, MEDİKÜM Derneği Başkanı Dr. Ahmet Aydemir, SEİS Başkanı Metin Demir, STSO Meclis Başkanı Sedat Demirci, Sağlık Bakanlığı Müsteşarı Prof. Dr. Nihat Tosun, Samsun Milletvekilleri Cemalettin Şimşek ile Prof. Dr. Haluk Koç ve Samsun Valisi Hüseyin Aksoy tarafından yapıldı.

“SEKTÖR MEVCUT DURUMDA BÜYÜYEMEZ”

Kongre açılışında konuşan MMO Samsun Şube Yönetim Kurulu Başkanı Kadir Gürkan, sektörün Türkiye'deki mevcut durumuna ilişkin bilgiler verdi. Tıbbi cihaz sektörünün şu anda emekleme dönemini yaşamakla birlikte ayağa kalkmak için adım denemeleri yaptığını kaydeden Gürkan, sektörün

kendini tanıması ve bilmesi için en önemli kaynağı olan ciddi bir envanter çalışmasının halen yapılmadığını işaret ederek şöyle konuştu: “İlgili kurumların sektörel ön araştırma raporlarından ve dış ticaret analizlerinden başka sektöre yönelik bir çalışma yoktur. Makina Mühendisleri Odası Samsun Şubesi yürütücülüğünde 19–20 Ekim 2007 tarihleri arasında Samsun'da gerçekleştirilen II. Ulusal Tıbbi Cihazlar İmalatı Sanayi Kongre ve Sergisi kapsamında ülke genelinde sektöre yönelik ilk kez yapılan envanter çalışması sonucu ulusal tıbbi cihaz imalat sanayi sektörümüzde 181 firmanın üretim faaliyetlerinde bulunduğu, sektörel kümelenmenin ise İstanbul, İzmir, Ankara, Samsun ve Konya illerinde gerçekleştiği tespit edilmiştir. Bugün itibarıyla Samsun'da sektöre yönelik üretim yapan 60'ın üzerinde imalatçı kuruluşumuz mevcut olup ülkemizde tıbbi cihaz üretimi konusunda bir kümelenme merkezi oluşturmuştur. Ülke geneline yönelik en gerçekçi ve en yeni bilgi ise KOSGEB'e ait destek havuzu bilgileridir. Burada yer alan üretici firma sayısı 500 civarındadır. Bu rakamın içine gözlük camı ve çerçevesi yapımını

içeren optik ve diş protez dahil edilmiştir. Sektörün, mevcut durum itibarıyla gelişimini ve büyümesini sürdürülebilir olarak devam ettirmesi olası değildir. Sektörün ülkemizde gelişimini sürdürebilmesi için genel çerçevede tıpkı savunma sanayi sektöründe olduğu gibi net bir biçimde sahiplenilmesi, sektöre yönelik kısa-orta ve uzun vadeli programların oluşturulması ve uygulamaya geçilmesi, en önemlisi de sektördeki gelişmelere paralel olarak sadece cerrahi el aleti üretimi olarak görülmekten çıkarak katma değer yaratan ileri teknoloji ve inovatif ürünlerin de üretilmesi gerektiğinin bilinmesi gerekmektedir.”

“SEKTÖR ULUSLARARASI TEKELLERİN HÂKİMİYETİNDE”

Kongre açılışında konuşan MMO Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar, Oda çalışmaları hakkında bilgiler verdi. Dünyayı saran krizin ülkemize yansımaları ile Türkiye ekonomisinin yapısal sorunlarının, daha özelden imalat sanayi, makina imalat sanayi ve tıbbi cihaz imalat sanayinin sorunlarının iç içe geçtiğini vurguladı. Sağlık hizmetleri alanının, insan ve

toplum sağlığına yönelik kapsayıcılığı ve ekonomik değeri itibarıyla teknik boyutları aşan bir derinliğe sahip olduğunu savunan Ali Ekber Çakar konuşmasında şu noktalara dikkat çekti: “Bilim ve teknoloji alanında yaşanan gelişmeler, sağlık hizmetlerinin sunulmasına doğrudan etkiye bulunmaktadır. Bu etkiler, hem insan ömrünün uzaması hem de ekonomik üretkenliğe ve refah düzeyine yaptığı katkılarla toplumsal düzlemde kendini göstermektedir. Kısaca, tıbbi cihaz teknolojisi ve sağlık hizmetleri arasında kopmaz bağlar bulunmaktadır. 2009 yılında sağlık harcamalarının dünya genelinde Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya (GSYİH) oranı yüzde 10,1'dir. Ekonomik krizin tıbbi cihaz sektörü üzerindeki etkileri sınırlı olmakla birlikte, uygulanan neoliberal politikalar ve krizin etkisiyle sağlık harcamaları oranı dünyada gerileme seyrindedir. Ülkemizde ise sağlığa ayrılan pay, dünya oranından bir hayli düşüktür. 2010 genel bütçesinde sağlık harcamalarına ayrılan pay yüzde 4,5 civarındadır. OECD 2008 Türkiye Sağlık Sistemi İncelemeleri Raporu'na göre Türkiye, OECD ülkeleri içinde sağlığa GSYİH'dan en az pay ayrılan ülke konumundadır. 2010 yılında kişi başına sağlık harcaması 817 dolardır ve bu rakam, birçok gelişmiş ülkenin gerisindedir. AR-GE, inovasyon ve mühendisliğin yoğun olması gereken tıbbi cihaz imalat sanayisinde işletmelerin yapısal ve güncel sorunların altından kalkamadığı, geleceğine yatırım yapmaktan yoksun kaldıkları bilinmektedir. Bu gerçekler tıbbi cihaz üretimi ve bakım/onarım, kalibrasyon alanına dek uzayan ciddi sorunlara yol açmaktadır. Gelişmiş ülkeler sağlık dahil tüm üretken yatırımlar için ayırdıkları yüksek meblağlarla kendi araştırmacı-üretici firmalarını doğrudan ve dolaylı olarak desteklemekte; bizim gibi ülkelere ise 'yeniden yapılandırma programları' ile kamunun sağlık alanından çekilmesini ve bu alana verilen desteklerin azaltılmasını

dayatmaktadırlar. 2004 yılından bu yana, sağlık sektörünün alt dallarında birçok tanınmış uluslararası şirketin ülkemizde üretim üsleri kurduğunun resmi raporlara da yansımış bulunduğunu belirtmek isterim. Dünya genelinde, elektronik, kimya ve makina sektöründe çalışan firmalar, tıbbi cihaz ve malzeme üretimi alanında yıllık işletme gelirlerinin yüzde 7,5- 8'ini AR-GE'ye ayırmaktadır. Türkiye'deki firmalarda ise bu oran hâlâ binde yedi-sekiz civarındadır. Bu nedenle uluslararası tekeller bizim gibi ülkelerdeki pazar ve rekabet koşullarını yönlendirebilmekte, firmaları ele geçirebilmekte, yani 'rekabet' dedikleri olgu güçlülere lehine işlemektedir. Biliyoruz ki aynı yabancı tekeller, tıbbi cihazlarla birlikte bu cihazlarda kullanılan yedek parça ve sarf malzemesi alanında da büyük pazarlar elde etmektedirler. Nihayetinde, sektörün rekabet gücü değerini ifade eden 'RCA' skoru, -196'dır. Kısaca sektörün rekabet gücü düşüktür. Yerli firmalarımız yabancı büyük firmalarla rekabet edebilecek durumda değildir.”

“YÜKSEK TEKNOLOJİLİ ÜRÜNLERE YÖNELİNMELİ”

Sağlık Bakanlığı Müsteşarı Prof. Dr. Nihat Tosun ise kongre açılışında yaptığı konuşmada Türkiye'nin dünyadaki tıbbi cihaz pazarının çok önemli bir yerinde durduğunu belirterek, basit tıbbi cihazlardan çok

yüksek teknolojlili ürünlere bir an önce adım atılması gerektiğini kaydetti. Bunun için Türkiye'de kanuni düzenlemeler olduğunu belirten Tosun, “Sektörün bu konulara eğilimi çok yoktu. Bu eğilim, bugün karar verdikten sonra hemen başlayamıyor. Çünkü altyapı gerekiyor. Sektör ürettiği ürünü önce kendi ülkesinde satması lazım. Bir alıcı lazım ve Bakanlık olarak bizim güçlü bir alıcı potansiyelimiz var. O halde potansiyelimiz, bu alandaki yatırım için büyük bir potansiyel oluşturmaktadır” dedi.

“TIBBİ CİHAZ ÜRETİMİNE ÖZEN GÖSTERMELİYİZ”

Kongre açılışında konuşan Samsun Milletvekili Prof. Dr. Haluk Koç, sağlık sektörünün diğer sektörlerden farklı bir sektör olduğunu vurgulayarak, dünyada her şeyin ötelenebileceğini; ama sağlıkla ilgili alt başlıkların ötelenemeyeceğini savundu. Kimin nerede, ne zaman, ne şekilde ihtiyacı olacağını belli olmadığını söyleyen Koç, “Bunun için ötelemek mümkün değil. Dünya 1910'lu, 1920'li yılları yaşıyor. Bulduğumuz coğrafyada roller yeniden dağıtılıyor. Türkiye kendi ayakları üzerinde durmak zorunda. Bunu için kendi ulusal ekonomisinin güçlü olabileceği alanlarda kendi önünü açmak zorunda. Tıbbi cihaz üretimi konusuna özen göstermeliyiz” şeklinde konuştu.

“SAMSUN BİR SAĞLIK KENTİ”

Kongre açılışında konuşan Samsun Valisi Hüseyin Aksoy ise sağlığın teknolojsi hızla gelişen ve yüksek düzeyde teknoloji kullanan alanların başında geldiğini işaret ederek, bilim ve teknolojiyle bağlantılı olarak sağlık alanındaki ilerlemelerin insan yaşamının toplumsal refah verimliliğine yansımalarının da ekonomik ve sosyal bir bütünlük oluşturduğunu ifade etti. Bilim, teknoloji, tıbbi cihaz üretimi ve sağlık hizmetleri arasında kopmaz bağlar bulunduğunu savunan Vali Aksoy şöyle konuştu: “Ayrıca ülkelerin bütçelerinde sağlık harcamalarına ayırdıkları pay, sağlıkla ilişkili sektörlerle verdikleri önemi, gelişmişliğini, uygar düzeyinin insanına verdiği değer de farklı bir göstergesidir. 200'e yakın kamu ve özel sağlık kuruluşları 35 yıldır bölgeye hizmet veren ve sektörün ihtiyaç duyduğu tüm kademelerdeki insan kaynağı yetiştiren Tıp Fakültesi, Eğitim Araştırma Hastanesi, Havza ve Ladik Termal Bölgesi, Anadolu'nun ilk ilaç fabrikası, cerrahi aletler sektöründe dünyada üçüncü kümelenme merkezi ve benzeri özellikleriyle Karadeniz Bölgesi'nin tek ve önemli sağlık kenti olan Samsun, ulusal ve uluslararası alanda sağlık kenti olmaya yönelik çalışmalarını sürdürmektedir.”